

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞININ 2024 YILI BÜTÇESİ TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakanlığı ile bağlı kuruluşlarının 2024 yılı bütçelerine ilişkin sunum yaptı.

Bakan Yumaklı, tarım orman sektörünün son 20 yılın 16'sında büyüme gösterdiğine işaret ederek, 2002'de 25,1 milyar dolar olan tarımsal hasılayı 2022'de yüzde 133 artışla 58,6 milyar dolara yükselttiklerini söyledi.

Aynı dönemde ihracatı 3,8 milyar dolardan 2022'de 7,9 katına çıkararak 30 milyar dolara ulaştırdıklarına dikkati çeken Yumaklı, bu yılın 9 ayında 18,8 milyar dolar ithalata karşılık 22,1 milyar dolar ihracat gerçekleştirdiklerini ve 3,3 milyar dolar dış ticaret fazlası verdiklerini vurguladı.

Son 20 yılda, tarla bitkileri üretiminde, yüzde 22 artışla 70,5 milyon tona, meyvede yüzde 89 artışla 26,8 milyon tona, sebze, yüzde 22 artışla 31,6 milyon tona ulaşıldığını belirten Yumaklı, verimlilikteki artışın en önemli etkenlerinden birisinin tohumculukta yapılan atılımlar olduğunu anlattı.

"803 MİLYAR LİRA DESTEKLEME ÖDEMESİ YAPILDI"

Sürdürülebilirliğin sağlanması, üretimde verimliliğin artırılması, kaynakların etkin kullanılması ve üreticilerin gelirinin artırılması için üreticiyi desteklemeyi sürdürdüklerine işaret eden Bakan Yumaklı, 2003-2022 döneminde çiftçilere 2022 fiyatlarıyla toplam 803 milyar lira ödeme yaptıklarını aktardı.

Yumaklı, 92 binden fazla projeyi desteklediklerine dikkati çekerek, 264 bin kişiye istihdam sağladıklarını ve 94 milyar lira hibe verdiklerini söyledi.

"ORMAN KÖYLÜSÜNE 1,2 MİLYAR LİRA DESTEK"

Orman alanlarının genişletilmesine yönelik yapılan çalışmalarla son 21 yılda 5,9 milyon hektar alanda 6,6 milyar tohum ve fidanın toprakla buluşturulduğunu belirten Yumaklı, yıl sonuna kadar bu rakamı 7 milyara ulaştıracaklarını bildirdi. Yumaklı, orman köylülerinin desteklenmesi kapsamında 11 bin aileye 1,2 milyar lira destek verildiğini aktardı.

Bakan Yumaklı, yangınlardan zarar gören ormanların rehabilitasyonu ve yanan alanların tekrar ormanlaştırılması için de yıl içerisinde ağaçlandırma çalışmalarına devam ettiklerini kaydetti.

Suyu verimli kullanarak kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve gelecek nesillere aktarılması için Ulusal Su Verimliliği Seferberliği'ni başlattıklarını belirten Yumaklı, su kaynaklarının bütüncül bir bakış açısıyla korunması ve geliştirilmesi için nehir, kuraklık, taşkın yönetim, sektörel ve içme suyu planlarını entegre havza yönetim anlayışıyla hazırladıklarını anlattı.

DEPREMDEN ETKİLENEN ÜRETİCİLERE DESTEKLER

Bakan Yumaklı, 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremlerden etkilenen üreticilerin yaralarını sarmaya devam ettiklerini vurgulayarak şunları kaydetti:

"Çalışmaların en yoğun olduğu dönemde bölgedeki faaliyetlere 15 bin personel ve 5 bin makina-ekipmanla katıldık. Depremden etkilenen illerimizde tarımsal üretimin aksamaması, üreticilerimizin üretime devam etmeleri en büyük önceliğimiz oldu. 236 bin metrekare brandayı ve 4 bin 415 izolasyonlu hayvan çadırını teslim ettik. Üreticilerimize 16 bin ton hayvan yemi dağıttık. Üreticilerimizin ellerinde bulunan bitkisel ve hayvansal ürünleri herhangi bir sınırlama olmaksızın satın aldık. 43 bin 317 küçükbaş, 549 bin 105 kanatlı ve 26 bin 318 arılı kovan dağıtımını tamamladık. 5 bin 804 büyükbaş hayvanın dağıtımına ise devam ediyoruz. Bölgedeki 140 baraj ve göletimizin 24'ünde oluşan hasarın bakım ve onarım çalışmalarını sürdürüyoruz."

"SÖZLEŞMELİ ÜRETİMİN YAYGINLAŞTIRILMASI İÇİN GEREKLİ MEVZUAT DÜZENLEMELERİNİ YAPTIK"

Suyu merkeze alarak stratejik ürünlerde arz güvenliğini temin edecek üretim planlaması sürecini başlattıklarını dile getiren Yumaklı, "Tarımsal üretim planlaması kapsamında, üç yıllık üretim planlarının yapılmasına yönelik 81 ilde üreticiler, üretici temsilcileri, sivil toplum kuruluşları, kamu ve üniversitelerin yer aldığı teknik komiteleri kurduk. Üretim planlamamızın önemli araçlarından biri olan sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması için gerekli mevzuat düzenlemelerini yaptık. Yeni düzenlemeyle, tip sözleşmelerini ve kayıt sistemini hazırladık." diye konuştu.

Üretim planlaması sürecinde ihtiyaç duyulan kayıtlılığı artırmak için Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği'nde de değişiklik yaptıklarını dile getiren Yumaklı, şöyle devam etti:

"Mülkiyet ve mirasçılık sorunları sebebiyle desteklerden faydalanamayan üreticilerimiz de bundan sonra tarımsal desteklerden istifade edecektir. Tarım sayımı 2026 sonuna kadar

tamamlanacaktır. Yeni dönem vizyonumuza uygun olacak şekilde destekleme sisteminde yapılacak reform niteliğinde değişiklikler en kısa sürede tamamlanacaktır. Tarımsal kredilerle Bakanlığımız hibe programlarını, üretim planlanmasına uygun yeni bir felsefeyle ele aldık. Bu kapsamda sözleşmeli üretimi, organize tarım bölgelerini, ari işletmeleri, biyolojik ve biyoteknik mücadele ile iyi tarım uygulamalarını önceliyoruz."

SAT-2 serotipine karşı Şap Enstitüsü tarafından üretilen aşıyı uygulamaya başladıklarını bildiren Yumaklı, bu yıl toplam 46 milyon doz aşıyı ürettiklerini ve 32,6 milyon dozunu uyguladıklarını aktardı.

"İŞLENMEYEN TARIM ARAZİLERİNİ ÜRETİME KAZANDIRACAĞIZ"

Bakan Yumaklı, Türkiye Yüzyılı'nın üretimin ve üreticinin yüzyılı olacağına işaret ederek, şu değerlendirmelerde bulundu:

"İşlenmeyen tarım arazilerini üretime kazandıracğıız. Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarına yönelik desteklemeleri artıracğıız. Sertifikalı tohumluğun kullanımını yaygınlaştıracğıız. Gıda güvenliğinin sağlanması, yerel genetik kaynaklarımızın korunması ve sonraki nesillere aktarılması amacıyla Ata tohumlarının kullanımını yaygınlaştıracğıız. Su kısıtı, mera varlığı, mera yapısı ve yem olanaklarını dikkate alarak bütüncül yaklaşımla hayvancılık üretim bölgeleri oluşturacağız. Su ürünlerinde yeni türlerin üretime alınması ve avcılığı yapılan türlerin sürdürülebilir işletilmesini sağlayacağız."

"Tarladan sofraya" tedarik zincirini kısaltmak ve karbon salınımını azaltarak çevreyi korumak amacıyla kent tarımı uygulamalarını yaygınlaştıracğlarının altını çizen Yumaklı, şunları kaydetti:

"İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında çevre dostu tarımsal uygulamaları destekleyeceğiz. Temel girdilerde kendine yeterliliğin sağlanabilmesi amacıyla AR-GE çalışmalarına hız vereceğiz. Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamalarını yaygınlaştıracğıız. Uzaktan algılama teknolojisi ile coğrafi bilgi sistemi tabanlı tekniklerin sulama programlarında kullanımına yönelik AR-GE faaliyetleri yürüteceğiz. Bitki koruma ürünlerinin üretimden kullanımına kadar dijital ortamda izlenebilirliğini sağlayacağız. Bitkisel üretimde zirai ilaç kullanımının azaltılması ve kalıntının önlenmesi için biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamalarını yaygınlaştıracğıız."

Bakan Yumaklı, sulama alanlarının genişletilmesine yönelik yatırımları yeni finansman modelleriyle artıracğlarının altını çizerek yapay zekâ destekli tam otomasyonlu uygulama ve modern sulama sistemlerini yaygınlaştıracğlarını sözlerine ekledi.